

Forman's *Amadeus* and the Role of Music in Film

Narrative

Vedoucí diplomové práce (supervisor):

Mgr. Tereza Havelková, Ph.D.

Praha, July 2020

Zpracoval (author):

Tomáš Bazika

studijní obor (program):

Obecná teorie a dějiny umění a kultury

Abstrakt

Tématem této diplomové práce je studium metod využití hudby Wolfganga Amadea Mozarta ve filmu *Amadeus* režiséra Miloše Formana. Ve své práci se zaměřuji na využití původních klasicistních skladeb k vytvoření nového, převážně fiktivního narativu o životě a hudbě Mozarta. Argumentuji, že místo použití Mozartových skladeb jako filmové hudby, tvůrci *Amadea* pojmají jednotlivé scény i celkovou strukturu filmu primárně s ohledem na expresivní vlastnosti a biografické souvislosti hudby.

Zapojuji se do dialogu s relevantním dosavadním bádáním, pomocí něhož sestavuji teoretický rámec pro systematickou interpretaci významotvorných rolí hudby v *Amadeovi*. Vycházím z konceptu diegetické, nediegetické a metadiegetické kategorie zvuku ve filmu Claudie Gorbmanové a aplikuji její taxonomii při analýze *Amadea*, abych ukázal, jak nejen výběr a umístění hudby, ale především její situování ve vztahu k diegezi určuje její dopad na narativ. Navrhuji, že tvůrci *Amadea* zpracováním Mozartovy hudby převrací tradiční hierarchii podrobení se hudebního doprovodu ve prospěch vizuální a verbální složky filmu. Kromě navození atmosféry, evokace emocí a zvýraznění aspektů vizuální akce, hudba v *Amadeovi* tvoří nedílnou součást filmového vyprávění. Vkládáním hudby do nového, filmového kontextu, *Amadeus* interpretuje Mozartovy skladby s výstupem hodnotným i pro obory studie zvuku a muzikologie.

Na rozdíl od Jeongwon Joe, která hájí fragmentaci hudby v *Amadeovi* tím, že o ní pojednává jako o filmové hudbě, přistupuji k Mozartovým kompozicím jednak jako k základnímu prostředku narace, a jednak jako i k subjektu narace. Analýzou klíčových scén, jako je uvedení Mozarta, Mozartova svatba, montáž s rukopisy a skladba *Requiem*, ukazují, že díky své neobvykle významné roli ve zvukové stopě a explicitnímu působení uvnitř i zvnějšku diegeze, hudba v *Amadeovi* funguje jako ústřední postava i jako vypravěč.